

Het Evangelie Naar Mattheüs

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Verklaring van Mattheüs.

Aflevering 14: Mattheüs 11:16-30 en 12:1-21

Mattheüs 11:16-24 Strafrede Tegen Tijdgenoten

Vers 16 ***Waarmee zal Ik dan de huidige generatie vergelijken? Het is alsof kleine kinderen die op de marktleinen rondhangen hun metgezellen toeroepen met de woorden:***

Vers 17 ***Wij speelden op uw fluiten, toch dansten jullie niet. Wij zongen klaagliederen, toch hebben jullie niet gerouwd.***

Jezus verwijst naar populaire kinderspelletjes als ‘bruiloftje spelen’ en ‘begravenis’, maar schetst een raar fenomeen. De ene groep kinderen speelt bruiloftsmuziek maar een andere groep (***metgezellen***) weigert te dansen. De ene groep zingt klaagliederen, maar de andere groep weigert te rouwen. De tweede groep is dus steeds ‘spelbreker’. Zo wijst Jezus erop dat er iets schort aan het Joodse volk. Jezus en Johannes hebben op de fluit gespeeld (het evangelie verkondigd) en klaagliederen gezongen (hun zonden aan de kaak gesteld), maar de gewenste reactie bleef uit. Het volk heeft niet gedanst (dat de Messias gekomen was) en niet gerouwd (zonden beleden en zich bekeerd). *Hoewel ze Johannes eerst hoog hadden vereerd vanwege zijn diep ernstig en indrukwekkend optreden, al spoedig was, gelijk bij de kinderen, de ‘aardigheid’ er af.*

Vers 18 ***Want Johannes is gekomen, hij onthield zich van eten en drinken. Toen beweerde men: Hij is door een demon bezeten.***

Johannes de Doper leefde ascetisch en voedde zich met sprinkhanen en wilde honing (Mattheüs 3:4). Hij beantwoordde zo aan het beeld van een ware profeet. Aanvankelijk was Johannes populair bij het volk, maar toen verdere daden om het Koninkrijk te verwerven uitbleven en ook Jezus geen stappen in die richting zette, nam de kritiek toe. En sommigen beschuldigden Johannes ***door een demon bezeten*** te zijn.

Vers 19A ***Dé Zoon des Mensen is gekomen. Hij eet en drinkt wel en nu zeggen ze: Ziedaar, een man die overdadig eet en een wijnliefhebber is, een vriend van tollenaars en zondaars.***

De levenswijze van Jezus leek in het geheel niet op die van Johannes de Doper. Jezus genoot van lekker eten en waardeerde goede wijn (Johannes 2:1-12). In de volksmond (de beeldvorming) schoot Jezus (ook een profeet) dus te kort. Dat Hij omging met verachte ***tollenaars en zondaars***, versterkte dat beeld.

Vers 19B ***Zo werd die wijsheid tegenover (deze generatie van) haar kinderen gerechtvaardigd.***

Dit vers geeft de heersende meningen onder het volk weer. De woorden ***wijsheid*** en ***gerechtvaardigd*** zijn sarcastisch bedoeld. Ze vertolken: ‘zo ontspoorde de mening van het volk’ en verandert de houding van het Joodse volk tot Johannes de Doper en Jezus. Hun populariteit begint te wankelen, wat vers 20 bevestigt.

Vers 20 ***In die tijd begon Jezus de steden waar de meeste van Zijn wonderen verricht waren, te verwijten dat zij zich niet hadden bekeerd.***

Vers 21 ***Wee u, Chorazin! Wee u, Betsaida! Want als in Tyrus en Sidon al de wonderen waren verricht die in u plaatsgevonden hebben, dan zouden zij zich lang geleden al in zak en as bekeerd hebben.***

Jezus neemt afstand van de streek waar Hij had gearbeid. Kafarnaüm lag aan de noordwest oever van het Meer van Galilea. Chorazin iets noordelijker. Betsaida aan de noordoever. Tyrus en Sidon stonden bekend om hun zondige staat en daarom werd het oordeel erover uitgesproken (Amos 1:9 en Jesaja 23).

Vers 22 ***Doch Ik zeg u dat het voor Tyrus en Sidon draaglijker zal zijn in het oordeel dan voor u.***

Dit is een snoeiharde veroordeling van Chorazin en Betsaida. Jezus had daar vaak gepredikt en veel wonderen verricht. Ook hadden Chorazin en Betsaida kennis van de Messias en Zijn heraut Johannes de Doper. En voor allen die kennis hebben van het evangelie is de afwijzing van Jezus een grote zonde. Het ***oordeel*** duidt niet op het eind der tijden en de Grote Witte Troon (Openbaring 20:11-15). Dat betreft individuen. Hier wordt op een aards oordeel over Chorazin en Betsaida gesproken en die treft gelovigen en

ongelovigen. Want na de twee Joodse oorlogen (66-70 en 132-136 na Chr.) was er niets meer van de genoemde steden over dan wat desolate ruïnes en woonden er vrijwel geen Joden meer in deze landstreek.

Vers 23 **En gij, Kafarnaüm, die tot in de hoge hemel verheerlijkt werd, tot in het dodenrijk zult u neergestoten worden. Want als in Sodom de grote krachten waren verricht die in u zijn geschied, dan was het tot op de huidige dag blijven bestaan.**

Vers 24 **Doch Ik verzeker jullie dat het voor Sodom draaglijker zal zijn op de dag van het oordeel dan voor u (Kafarnaüm).**

Jezus woonde in Kafarnaüm en aldus had de stad hoge eer ontvangen (**die tot in de hoge hemel verheerlijkt werd**). Ook Kafarnaüm zal in de Joodse oorlogen vernietigd worden en haar bewoners gedood (**in het dodenrijk zult u neergestoten worden**). **Sodom** werd verwoest en dat was ook het lot van Kafarnaüm.

Wat betekent: draaglijker? Dat duidt op het oordeel voor de Grote Witte Troon (Openbaring 20:11-15). Dat betreft eenieder die niet in het Boek des Levens staat geschreven. Over hun lot getuigt de Heilige Schrift: *Wie niet in het boek van het leven bleek te staan werd in de vuurpoel gegooid* (Openbaring 20:15 NBV21) – dat is de tweede dood, de dood van de ziel.

Vóór dat fatale moment worden de veroordeelde zondaars geconfronteerd met het ‘gewogen gewicht’ van hun zonden, want die komen in het onbarmhartige licht van de gerechtigheid van God te staan – *Ach wie kan dan bestaan?* (Psalm 130:2 berijmd). Dat zal tot kwellend zelfverwijt lijden. Toch zal het voor de één **draaglijker** zijn dan voor de ander. Dat duidt op het feit dat het bedreven kwaad de gerechtigheid van God ontmoet. Hoe groter het kwaad des te heftiger de kwellend. De dader zelf zorgt voor die ‘gradaties’.

Mattheüs 11:25-27 Keerpunt in de Raad Gods

Vers 25 **Over die bijzondere tijd deed de Heer Jezus een uitspraak. Hij heeft toen gezegd: Ik belijd U, Vader, Heer van de hoge hemel en de gehele aarde dat U deze dingen verborgen hebt voor wijzen en geleerden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt geopenbaard.**

Jezus heeft in voorgaande verzen uitgelegd dat het Joodse volk niet tot bekering was gekomen. Daarmee ging de deur naar het Messiaanse Rijk dicht en gloort een nieuw heil: de Gemeente van Christus. Dat was een **verborgen** heilsweg – een geheimenis (Efeziërs 3:4-6 en Kolossenzen 1:24-29). Vandaar dat die weg aan de **wijzen en geleerden** van die tijd (Farizeeën, Schriftgeleerden) onbekend was. Waarom was die wél bekend aan **eenvoudige mensen**? Omdat die niet door een foute dogmatiek op het verkeerde been werden gezet en omdat zij Jezus aanvaardden zoals Hij zich presenteerde. De **wijzen en geleerden** (Farizeeën en Schriftgeleerden) lieten zich leiden door hun eigen theologie; de **eenvoudige mensen** door hun hart.

Vers 26 **Ja Vader, dat het aldus instemming heeft verworven voor Uw aangezicht.**

Die **instemming** betekent dat **de wissel van de Raad Gods nu omgaat**. Dat het Messiaanse Rijk uit zicht raakt en de eerste contouren van de Gemeente van Christus zich aftekenen (Mattheüs 22:1-14).

Vers 27A **Alles is Mij overgedragen door Mijn Vader.**

In lijn met voorgaande verklaringen wordt Jezus Christus nu door de hoge God de ‘touwtjes in handen gegeven’ om leiding te geven aan de nieuwe route van de Raad Gods. In feite wordt Hij hier dus (indirect) tot Heer van Zijn Gemeente uitgeroepen. Dat is een fundamentele wending in de Raad Gods, echter wel een noodzakelijke, want het Joodse volk had door hun ongeloof de Messias afgewezen. Die wending van de Raad Gods wordt door Jezus verwoord in Mattheüs 21:42-43 (NBV21):

⁴² Jezus zei tegen hen: ‘Hebt u dit nooit in de Schriften gelezen: “De steen die de bouwers afkeurden is de hoeksteen geworden ¹⁾. Dankzij de Heer ²⁾ is dit gebeurd, wonderbaarlijk is het om te zien.”

⁴³ Daarom zeg Ik u: het koninkrijk van God ³⁾ zal u worden ontnomen, en gegeven worden aan een volk ⁴⁾ dat het wel vrucht laat dragen.

¹⁾ Een citaat uit Psalm 118:22-23. Petrus haalt deze tekst ook aan in zijn toespraak na de uitstorting van de Heilige Geest (Handelingen 4:11) en in 1 Petrus 2:7.

²⁾ Grondtekst *kuriou*. Jezus spreekt dus doelt Hij op de hoge God.

³⁾ Dit *koninkrijk* was oorspronkelijk het Messiaanse Rijk op aarde.

⁴⁾ Dat volk is de Gemeente van Christus. Echter het aardse Koninkrijk is bestemd voor het volk Israël – er kunnen namelijk geen twee Koninkrijken van deze aard tegelijkertijd op aarde bestaan. Daarom ligt het

Koninkrijk van de Gemeente in de hemel (het Vaderhuis genoemd), zoals Johannes 14:2-3 getuigt (NBV21): *In het huis van mijn Vader zijn veel kamers; zou Ik anders gezegd hebben dat Ik een plaats voor jullie gereed zal maken? Wanneer Ik een plaats voor jullie gereedgemaakt heb, kom Ik terug. Dan zal Ik jullie met me meenemen, en dan zullen jullie zijn waar Ik ben.*

Vers 27B **Niemand begrijpt de Zoon zo goed als alleen de Vader. Noch is er iemand, behalve de Zoon, die de Vader echt begrijpt – Die, als Hij dat besluit, de Zoon Zijn wil doet openbaren.**

In prachtige bewoordingen onderwerpt Jezus (**de Zoon**) zich aan Zijn **Vader** en buigt Zich voor Zijn wilsbeschikking – dus de keuze om Zich af te wenden van het Joodse volk en de Gemeente van Christus te stichten. Je mag je afvragen of die wending in de Raad Gods voor Jezus Christus als een teleurstelling is ervaren. Hij zou immers Koning worden over het Messiaanse Rijk en dat raakt nu voor vele eeuwen uit het zicht. Tot op heden is die belofte nog onvervulde profetie. Het sleutelwoord hier is *epiginōskō*. Dat betekent: *begrip hebben voor, dankzij inzicht* zoals zo duidelijk blijkt uit 1 Korintiërs 13:12 (NBV21):

Nu zien we nog maar een afspiegeling, een raadselachtig beeld, maar straks staan we oog in oog. Nu is mijn kennen nog beperkt, maar straks zal ik volledig kennen, zoals ik zelf gekend ben.

Dit volledig kennen is tevens een *erkennen*, dus een instemmen met de beslissing van de hoge God. Die beslissing wordt ingegeven door de Wet die God zelf heeft ingesteld, want Hij is Zichzelf tot Wet. En die Wet eist verootmoediging en bekering voordat de hoge God het volk Israël de zegen van het Messiaanse Rijk kan toekennen. Dat is een beslissing die Hem pijn moet hebben gedaan, want God heeft Zijn volk lief.

Mattheüs 11:28-30 Eerste Uitnodiging van Jezus aan ‘Allen’

Vers 28 **Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijn en Ik zal u rust geven.**

Met voorgaande verklaringen gaat de deur van het heil ook naar de heidenen (alle volken van de wereld én bekeerde Joden/Israëlieten) open. Vandaar de uitnodiging van Jezus aan **allen** (= alle mensen). Het is de eerste uitnodiging van Jezus in dit kader, want de belofte is veranderd. Jezus Christus spreekt vanaf dit moment niet meer over het Koninkrijk op aarde, maar over **persoonlijke** bekering en heiliging die tot een hemelse bestemming leidt: dat is de Zaligheid. Daarmee is de eerste aanzet tot de stichting van de Gemeente van Christus gegeven. Het Messiaanse Rijk verdwijnt nu voor lange tijd uit zicht. De Raad Gods slaat een alternatieve weg in. Niet een Joods aards koninkrijk is nu het doel, maar de verenigingen met Jezus Christus; eerst door één te worden met Zijn lichaam en uiteindelijk door de Opname van de Gemeente.

die vermoeid en belast zijn: In eerste instantie wijzen deze woorden op de ware gelovigen in die tijd. Zij leefden onder een vazalregering van Rome die het Joodse volk zwaar onderdrukte. De komst van de Messias en het uitzicht op het Messiaanse Rijk waren voor hen de wenkende panorama's die het leven toen nog draaglijk maakte. Nu die horizon verdwijnt, is daar nog steeds de Christus. Nu niet meer als de geprofeteerde Koning van het Messiaanse Rijk, maar als een geestelijk rustpunt. Want in de vereniging met Hem ontstaat een 'hoger leven' dat zich onttrekt aan de sores van alledag – dan zijn we geborgen in Hem. In dat kader is een kerk niet alleen een tempel om God te dienen. Het is ook een toevluchtsoord. Dat aspect – een open en gastvrij kerkgebouw – hebben de Rooms-katholieken wat beter begrepen dan de protestanten.

Vers 29 **Neem toch Mijn juk op en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Dan zult u rust vinden voor uw zielen.**

De Christuskoning verdwijnt uit zicht en de lijdende Knecht van de HEER komt ervoor in de plaats. Die belooft: **rust voor uw zielen**. Dat betreft geen aardse bestemming – ware gelovigen proeven slechts de 'voorsmaak' –, maar ten diepste een hemelse, als gelovigen hun aardse lichaam hebben afgelegd en een onvergankelijk lichaam ontvangen. De apostel Paulus legt dat helder uit in 1 Korintiërs 15:32-37 (NBV21):

⁵² *in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, wanneer de bazuin het einde inluidt. Wanneer de bazuin weerklinkt, zullen de doden worden opgewekt met een onvergankelijk lichaam en zullen ook wij veranderen.*

⁵³ *Want het vergankelijke lichaam moet worden bekleed met het onvergankelijke, het sterfelijke lichaam met het onsterfelijke.*

⁵⁴ *En wanneer dit vergankelijke lichaam is bekleed met het onvergankelijke, dit sterfelijke met het onsterfelijke, zal wat geschreven staat in vervulling gaan: 'De dood is verslonden en overwonnen.'*

⁵⁵ *Dood, waar is je overwinning? Dood, waar is je engel?’*

⁵⁶ *De engel van de dood is de zonde, en de zonde ontleent haar macht aan de wet.*

⁵⁷ *Maar laten we God danken, die ons de overwinning geeft door onze Heer Jezus Christus.*

Vers 30 ***Want Mijn juk is u tot heil en Mijn last is licht.***

Dat **juk** is om, tegen de algemene trend van de wereld in, toch Jezus te volgen. Indien we dat doen, is die last licht, omdat die mede gedragen wordt door Jezus Christus. In Hem wordt zo deze inspanning verzacht en die leidt ons naar het Vaderhuis.

Inleiding op Mattheüs 12

Toenemende Vijandigheid

De volksgunst begint zich tegen Jezus te keren. De Joden zagen uit naar een Messiasgeneraal die het volk zou verenigen tegen de Romeinen en het land zou bevrijden. Jezus gaf geen enkel teken dat Hij dat van plan was. Ook werd zijn oproep ‘bekeert u’ niet begrepen. Zij waren toch het uitverkoren volk? Bekeren was iets voor heidenen. De Farizeeën hebben de veranderende stemming goed gevoeld. Aanvankelijk waren ze voorzichtig in hun kritiek – Jezus was immers heel populair. Nu durven ze Hem harder aan te pakken.

Mattheüs 12:1-9 Aren Plukken op de Sabbat

Vers 1 ***Juist in die periode was de Heer Jezus gewoon om op sabbatsdagen door de korenvelden te trekken. Zijn discipelen echter hadden honger gekregen en begonnen aren te plukken en die op te eten.***

Vers 2 ***Maar de Farizeeën die dat gezien hadden, spraken Jezus aan en zeiden: Zie toch! Al Uw discipelen doen iets wat onwettig is op Sabbat.***

Aren plukken werd als werk gezien en dat was verboden op Sabbat. Stond dat in de Wet? Neen! Farizeeën en Schriftgeleerden hadden op basis van Exodus 35:1 liefst 39 verboden opgetekend die elk weer in allerlei ondersoorten verdeeld werden. Die **aanvullende regels** noemt men: De mondelinge Thora.

Excurs 1: De Sabbat en de Wet

De Sabbat is een rustdag op de zevende dag van de week en begint op vrijdagavond na zonsondergang en eindigt op zaterdagavond als er drie sterren aan de hemel te zien zijn. De Sabbat staat in het teken van de liefde van God voor Zijn volk. Het is ook de dag waarop Gods volk die liefde beantwoordt. Daarom wordt de Sabbat geopend met: *Baruch Hashem Adonai* (Gezegend zij de Naam van de Heer).

De Thora/Wet: De Farizeeën hadden de wet aangevuld met allerlei voorschriften die de Sabbat tot in detail regelden. Die mondelinge wet kent verschillende interpretaties. De school van Hillel is gematigd of liberaal. Die van Sjammai is orthodox en uit die school is het farizeïsme voortgekomen. Volgde Jezus één van deze scholen? Neen, Hij interpreteerde de Wet Zelf, want als Rabbi met Semikhah was Hij de hoogste autoriteit. Hij mocht afwijkende standpunten verkondigen, mits die vanuit de Tenach (Oude Testament) onderbouwd werden. Echter dat deed Hij niet altijd en zo was er frictie ontstaan met de Farizeeën. Jezus’ voortdurende aanklachten aan hun adres deed de rest.

Met zijn optreden suggereerde Jezus dat Hij de **enige autoriteit** was om de Thora uit te leggen. Voor christenen een vanzelfsprekendheid, voor de Farizeeën een gruwel. In de komende verzen maakt Jezus duidelijk dat het niet om de letter maar om de geest van de wet gaat, *want de letter doodt, maar de Geest maakt levend* (2 Korintiërs 3:6). Daarin is het woord ‘billijkheid’ leidraad.

Vers 3 ***Hij echter diende hen van replek en zei: Hebt u niet gelezen wat deed David toen hijzelf en zijn metgezellen honger hadden?***

Vers 4 ***Ging hij niet het Huis van de hoge God binnen? At hij niet van de heilige toonbroden en was het niet onwettig voor hem om daarvan te eten, noch toegestaan voor zijn metgezellen, behalve door de dienstdoende priesters alleen?***

De verhouding tussen geest en letter van de wet schets Jezus aan de hand van 1 Samuël 21:2-7. Daar lezen we over de vlucht van David en getrouwen voor koning Saul. Ze komen hongerig in de stad Nob aan en gaan de Tabernakel binnen waar priester Achimelech aan het werk is. David dist een verhaal op dat hij een

opdracht van koning Saul uitvoert en voedsel nodig heeft. Hij beweert ook dat hij en zijn mannen enige tijd geen omgang met vrouwen hebben gehad en rein zijn (daarom mochten ze het Heilige van de Tabernakel binnengaan). Achimelech geeft David dan de heilige toonbroden. We constateren hier vijf overtredingen:

1. Het was Sabbat dus waren David en zijn mannen in overtreding, want zij hadden een lange reis gemaakt.
2. David vertelt een leugen om zo de hulp van de priester te verkrijgen.
3. Hij beweert dat hij en zijn mannen rein zijn (geen omgang met vrouwen hebben gehad).
4. David dringt het Heilige van de Tabernakel binnen, wat hem verboden was.
5. Hij en zijn metgezellen eten van de heilige toonbroden.

Vers 5 ***Hebt u dan niet in de Wet gelezen dat, voor wat betreft de Sabbat, de dienstdoende priesters in de Tempel die de Sabbat ontheiligen toch onschuldig zijn?***

Jezus beoordeelt de daden van David als overtredingen van gering belang. In wezen zondigen de priesters ook door te werken (***ontheiligen***), maar ze worden ***onschuldig*** verklaard omdat ze God dienen. Jezus zegt dus dat David in zijn handelen ook God diende en daarom onschuldig verklaard wordt. Hoe kan dat? – Antwoord: God had David aangewezen als koning over Israël én als voorvader van Jezus. Zijn leven was in gevaar en daarmee de uitvoering van de Raad Gods. Die dreiging is van een ***hogere orde*** (vers 6) dan de dorre interpretaties van de Farizeeën. Geldt de uitzonderingspositie ook voor Jezus en Zijn discipelen? – Juist voor hen! Want Jezus voert de Raad Gods uit. Zijn taak en die van Zijn discipelen is daarom van een ***hogere orde*** dan de dorre regels van de Farizeeën. Echter dat was een revolutie die bruut inbrak op hun dogmatische kijk op de Wet!

Vers 6 ***Echter Ik verzeker u dat de ware Tempel van een hogere orde is dan de huidige.***

Die ***hogere orde*** wordt vervuld in de toekomstige ***ware Tempel*** in het Messiaanse Rijk. Want dan gaat de hoge God weer in de tempel wonen en dan zal Hij gediend worden zoals Hij dat verlangt. Dit vers bestempelt de toenmalige tempel als de mindere van de toekomstige tempel. Dat zit ‘m in twee gebreken.

1. Deze tempel miste de ware kroon – de hoge God woonde er niet, zoals wel in de tempel van Salomo.
2. Israël was een vazalstaat van het Romeinse Rijk. Het ‘Rijk van God’ was bezet gebied geworden.

Vers 7 ***Indien u echter had geleerd wat dit betekent: Ik verlang barmhartigheid en geen offerande, dan zou u wellicht geen onschuldigen hebben veroordeeld.***

Het woord ***barmhartigheid*** is een variant op het liefdegebod. De Wet brengt de liefde van de hoge God voor de mens in beeld en roept ons op om die liefde te beantwoorden én de naaste lief te hebben. De Farizeeën opereerden dogmatisch echter aan de andere kant. Zij dachten God te dienen door goede werken uit plicht, dus zonder liefde. Dat was een ‘afvinken’ van een lijst die ze zelf hadden opgesteld. Zo konden ze zich onderscheiden van het gewone volk (*dat de Wet niet kent* – zoals ze plachten te zeggen). Waren offers dan fout? Natuurlijk niet. Het gaat om het ***waarom!*** Worden die gebracht uit liefde tot God of om aan het lijstje van eigen prestaties toe te voegen? Welnu dat stelt Jezus aan de kaak.

Vers 8 ***Want de Zoon des Mensen is Heer, ook over de Sabbat.***

Vers 9 ***Toen ging Hij vandaar weg, hun eigen synagoge binnen.***

Met vers 8 tart Jezus de Farizeeën tot het uiterste. Waren voorgaande verzen al een oorlogsverklaring, dit vers doet daar nog een schepje bovenop. Want Jezus claimt Goddelijke macht en noemt Zich Zoon des Mensen en de Messias. Echter de Farizeeën erkenden geen Messias die macht had over de Sabbat. Dat (zo vonden zij) had alleen de hoge God. Voor hen is dit pure Godslastering; voor Jezus Christus een ***terechte openbaring*** van Zijn status en missie. Jezus gunt de Farizeeën geen weerwoord en vertrekt abrupt.

Mattheüs 12:10-17 Genezing op de Sabbat

Er gebeurt iets bijzonders. Jezus heeft zojuist een heftige aanvaring gehad met de Farizeeën en die zijn tot het uiterste getergd. Voordat het tot een uitbarsting komt, loopt Jezus weg en gaat de nabijgelegen synagoge binnen. Dat blijkt de thuisbasis van deze Farizeeën. Hij waagt zich dus in het hol van de leeuw.

Vers 10 ***Onverwacht verscheen een man van wie één hand verschrompeld was. Toen spraken ze Hem eisend toe met de woorden: Is het wettig om op de Sabbat te genezen? - opdat zij Hem zouden kunnen aanklagen.***

Is het toeval dat de **man** verschijnt? Neen hij werd door de Farizeeën gestuurd om Jezus te verleiden om op de Sabbat te genezen – het was immers ‘hun synagoge’ (vers 9). De Wet zegt dat alleen bij direct levensgevaar op Sabbat ingegrepen mocht worden. Welnu dat was niet het geval. De verschrompelde hand had best tot de volgende dag kunnen wachten. De Farizeeën zijn vastbesloten Jezus in de hoek te drijven. Op hoge toon eisen zij een uitspraak van Hem: **Is het wettig om op deze Sabbat te genezen?** Jezus wordt dus voor het blok gezet: Moet hier de liefde prevaleren of de letter van de Wet? Jezus heeft geen keus. De liefde overstijgt het Sabbatsgebod. Maar dan **zouden ze** (de Farizeeën) **Hem kunnen aanklagen**.

Vers 11 **Jezus echter diende hen van replek en zei: Is er onder u iemand die, als hij een schaap bezit en het op de Sabbat in een kuil valt, het schaap niet zal grijpen en het eruit zal halen?**

Vers 12 **Gaat een mens een schaap niet ruim te boven? Daarom is het wettig om op Sabbat goed te doen.** Het weerwoord van Jezus is simpel. Indien een schaap in een put valt, wordt deze gered, ook op sabbat en dat werd door de Farizeeën toegestaan. Hoe kun je dan weigeren een mens in nood te helpen? De woorden van Jezus zijn ingrijpend. Hij doet een beroep op het principe van billijkheid. Als een dier zo behandeld wordt, kan een mens niet achtergesteld worden – **Daarom is het wettig om op Sabbat goed te doen**.

Vers 13 **Daarop sprak Jezus de man toe en zei: Strek nu maar je ene hand uit. Hij stak die uit en genas die en deze hand werd even gezond als de andere.**

Vers 14 **De Farizeeën echter zijn toen over Hem in beraad gegaan en buiten gekomen bespraken zij hoe ze Jezus konden ombrengen.**

Jezus voegt de daad bij het woord en geneest de man. De omstanders zullen dat met instemming begroet hebben, maar de Farizeeën druipen woedend af – vernederd in hun eigen synagoge! Buiten gekomen roepen ze een vergadering bijeen en daar blijkt de woede over Jezus zo groot dat ze besluiten: Jezus moet sterven!

Vers 15 **De Heer Jezus echter, Die hen door had, is toen van die plaats uitgeweken. Daarop volgde een menigte mensen Hem en Hij genas die allen.**

Vers 16 **Hij waarschuwde hen met klem dat zij niets over Hem openbaar mochten maken.**

Vers 17 **Opdat vervuld zou worden wat door de hoge profeet Jesaja gesproken is, zeggende:**

Jezus begrijpt dat Zijn leven nu gevaar loopt en besluit om de streek te verlaten. Het toegepaste woord is *anachōreō* – een vorm van vluchten voor gevaar. In de tussentijd verschaft de menigte hem veiligheid en **Hij genas die allen**. De woorden daarna bevestigen de nieuwe situatie. Jezus waarschuwt de mensen dat ze de bedreiging van de Farizeeën serieus moeten nemen en **niets over Hem openbaar mochten maken**. De plaats waar Jezus verblijft dient nu geheim te blijven. Aanvankelijk trad Jezus op voor een groot publiek. Door de doodsb bedreiging van de Farizeeën kan dat niet meer en dat was lang geleden door Jesaja voorgezegd.

Mattheüs 12:18-21 De Profetie van Jesaja

Mattheüs en Jesaja worden verschillend vertaald. We geven daarom grondtekst van Jesaja 42:1-4.

¹ *Aanschouw mijn Dienaar, Die Ik onvoorwaardelijk steun: Mijn Uitverkorene, waar mijn gemoed welbehagen in stelt. Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd. Hij zal het rechtmatig oordeel doen uitgaan ten behoeve van de heidenvolken.*

² *Hij zal niet schreeuwen, noch luid roepen. Zijn stem zal niet gehoord worden op een publieke plaats;*

³ *Het geknakte riet zal Hij niet verbreken en de smeulende vlaspit zal Hij niet doven. Hij zal het rechtmatig oordeel in waarheid en trouw doen uitgaan.*

⁴ *Hij zal niet versagen noch breken, totdat Hij het rechtmatig oordeel op aarde gevestigd heeft en op Zijn onderwijzing zullen de kustlanden hun hoop stellen.*

Vers 18 **Wees alert en zie: Mijn Dienaar Die Ik heb uitverkoren. Hij is Mijn Geliefde in Wie Mijn ziel vreugde heeft gevonden. Ik zal Mijn Geest op Hem leggen en Hij zal het rechtmatig oordeel over alle heidenvolken proclameren.**

Jesaja 42:1 en Mattheüs 12:18 zijn inhoudelijk gelijk. Jesaja voorzegt de komst van **Mijn uitverkoren Dienaar** (Jezus) en dat God **vreugde** in Hem gevonden heeft. Dat is: Geen ergernis over gepleegde zonde. Want Jezus was de mens in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Jezus is daarom ons grote voorbeeld.

Vers 19 ***Hij zal de twist niet zoeken, noch met luide stem spreken. Zijn stem zal niet op belangrijke straten en pleinen klinken.***

Ook dit vers is inhoudelijk gelijk aan Jesaja 42:2 en spreekt over de tweede fase van de bediening van Jezus. De eerste fase was een openbaar optreden, want Hij preekte op publieke plaatsen. Toen was Jezus een gevierd Rabbi met Semikhah die door velen voor de Messias aangezien werd. Nu echter wordt het leven van Jezus bedreigd door de Farizeeën. Zijn stem klinkt niet meer op ***belangrijke straten en pleinen***.

Voorbespreking bij Vers 20

Dit is een geliefde tekst, want in de gekneusde rietstaf en de walmende vlaspit herkennen veel christenen zichzelf en zien daarin hun wankelende geloof vertolkt. **Is dat juist? Neen!** Nergens in de Bijbel dient de rietstaf als metafoor voor een gelovige. Wel als onbetrouwbare wandelstok. Als je erop leunt breekt die en dringen de splinters in je hand (2 Koningen 18:21 / Jesaja 36:6) of oksel (Ezechiël 29: 6-7). Een walmende vlaspit is een slecht werkende olielamp. In beide gevallen is de betekenis negatief: **dus ook hier**.

Mattheüs 12:20b wijkt opvallend af van Jesaja 42:3b. Daar staat in de Hebreeuwse grondtekst: *Hij zal het rechtmatig oordeel in waarheid en trouw doen uitgaan*. Terwijl Jezus zegt: ***totdat het mogelijk is dat Hij (Jezus) ter overwinning neergelaten kan worden ten behoeve van het rechtmatig oordeel***. Jezus voegt dus een stukje **verklaring** aan Jesaja toe. Want als Hij wederkomt op de Olijfberg (Zacharia 14:4) daalt ook de **HEER, mijn God** neer op de aarde (Zacharia 14:5c), vergezeld van *alle hemelingen* – engelenlegers onder bevel van Jezus. Met die macht is de **overwinning** zeker en kan **het rechtmatig oordeel** op aarde beginnen. Daarna vestigt God Zich in de tempel – Ezechiël 43:7 (NBV21): *‘Mensenkind, dit is de plaats van mijn troon, de plaats waar Ik mijn voeten zet. Hier zal Ik voorgoed blijven wonen te midden van de Israëlieten*.

Vers 20a ***Een gekneusde rietstaf zal Jezus niet verbrijzelen en een walmende vlaspit zal Hij niet doven, totdat ...***

Met de **gekneusde rietstaf** doelt Jezus op het Joodse volk. Dat had zich moeten bekeren. Het is echter gebroken/**gekneusd** en dat wijst op de breuk tussen Jezus en Zijn volk – Hij is afgewezen! En de splinters van die breuk dringen Jezus’ lichaam binnen en leiden uiteindelijk tot Zijn dood. Het Joodse volk had een stad op een berg moeten zijn, een licht voor de volken. In plaats daarvan is het een **walmende vlaspit** geworden – bijna uitgedoofd. Toch...: Jezus zal die **rietstaf niet verbrijzelen**, noch de **walmende vlaspit doven**. Want het Joodse volk wordt beschermd door het Abrahamitische Verbond. Dat belooft een heilrijke toekomst – het Messiaanse Rijk. Echter tot dat moment aanbreekt, is dit volk door eigen zondig gedrag een gekneusde rietstengel en een walmende vlaspit – geteisterd en verdrukt tot op de huidige dag – **totdat...**

Vers 20b ***totdat het mogelijk is dat Hij ter overwinning neergelaten kan worden ten behoeve van het rechtmatig oordeel***.

Kan de Bijbel nog duidelijker spreken? **Totdat...** Jezus wederkomt (= **neergelaten** uit de hemel) op de Olijfberg (Zacharia 14:4) om het **rechtmatig oordeel op aarde** (Jesaja 42:4) te vestigen; de **overwinning** van de Raad Gods. Dat gebeurt aan het einde van de Grote Verdrukking.

Vers 21 ***En op Zijn Naam zullen de heidenvolken hun hoop vestigen.***

Aan het einde van de Grote Verdrukking zal de Antichrist (dus Satan) zoveel ellende gebracht hebben dat de mensheid niets anders overblijft dan hun hoop op de Messias te vestigen (Hij is dan al wedergekomen). Toch (zullen velen zeggen) lijkt het erop dat hier over christenen van alle tijden gesproken wordt die ‘hun hoop op Hem vestigen’. Dat is onjuist! In Christus ontvangen we zekerheid, omdat we onderdeel van Zijn Lichaam worden en zo geheiligd. Dat is wat anders dan ‘hoop op Zijn komst’, wat een vage aanduiding is. Mattheüs 12:21 wijkt af van Jesaja 42:4. Daar staat: *Hij zal niet versagen noch breken, totdat Hij het rechtmatig oordeel op aarde gevestigd heeft en op Zijn onderwijzing zullen de kustlanden hun hoop stellen*. Jesaja profeteert over de vijandschap die Jezus ondervindt (*niet versagen noch breken*). Jezus blijft Zijn opdracht trouw, ondanks dat die Hem naar foltering en dood leidt. Ook Jesaja getuigt: ***totdat*** en vervolgt: *Hij het rechtmatig oordeel op aarde gevestigd heeft* = het Messiaanse Rijk begonnen is.

Dit is een uittreksel van de Verklaring van Mattheüs door Gert A. van de Weerd. Daar wordt de grondtekst diepgaand verantwoord.

Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.